شیوه‌های نوین آموزش و یادگیری با استفاده از فناوری‌های جدید

مرمر شوکت[1]

چکیده

امروزه در عصر انقلاب نوین اطلاعاتی و جهانی شدن، سازمان‌ها نیز جهت پیروزی در عرصه‌های رقابتی می‌بایست همگام با تکنولوژی و فناوری‌های روز دنیا رو به جلو حرکت نمایند. در چنین شرایطی آموزش به‌عنوان یک ابزار موثر و کارآمد نقش مهمی در توسعه منابع انسانی و بهسازی و توانمندسازی کارکنان دارد. پرورش نیروهای انسانی متخصص، خلاق و نوآور، آینده‌نگر، فعال و باانگیزه می‌تواند منجر به افزایش بهره‌وری سازمان‌ها شود. استفاده از فناوری‌های نوین آموزشی و روش‌های نوآورانه در آموزش از یک سو به‌عنوان ابزاری مفید به مدرسان کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی کمک می‌نماید تا دوره‌هایی با کیفیت بهتر و اثربخشی مطلوب‌تر برگزار نمایند و از سوی دیگر با ایجاد جذابیت بیشتر برای فراگیران، انگیزه یادگیری و تمایل به کسب دانش‌های جدید را در مخاطبان افزایش داده و فرایند یادگیری را تسریع می‌نماید. تحقیق انجام شده یک مطالعه مروری و تطبیقی می‌باشد که از نظر هدف کاربردی و از لحاظ نوع داده‌ها کیفی است. مبنای مطالعه حاضر تحلیل منابع به دست آمده از پایگاه‌های اطلاعاتی بر اساس کلیدواژه‌ها بوده است. در نهایت از مقالات جستجو شده تعداد ۶ مقاله مورد مطالعه قرار گرفته و تحلیل منابع به صورت تحلیل محتوای اسنادی صورت گرفت. در این مقاله به بررسی شیوه‌های نوین آموزشی با استفاده از فناوری‌های جدید اطلاعات و ارتباطات و ویژگی‌های آن می‌پردازیم. بر اساس مطالعات انجام شده در این تحقیق روش‌های نوین آموزش، شامل روش‌های جدید آموزش حضوری (شیوه‌های سخنرانی، بازگویی، پرسش و پاسخ، تمرینی، نمایشی، آزمایشی، کنفرانس، حل مساله، ایفای نقش، روش پروژه‌ای و کارگاهی) و آموزش‌های الکترونیکی (خودرهبر، تسهیل کننده، مربی-رهبر) می‌باشد.

واژگان کلیدی: آموزش، یادگیری، فناوری اطلاعات، آموزش‌های الکترونیکی

مقدمه

امروزه در عصر تکنولوژی و فناوری اطلاعات، جوامع بشری دستخوش تغییر و تحولات سریع و غیر قابل پیش‌بینی می‌باشد. از این رو سازمان‌ها نیز تحت تاثیر عواملی از قبیل افزایش رقابت در سطح جهانی، تغییرات تکنولوژیکی و تحولات بازار بوده و برای بقای خود و کسب مزیت رقابتی ناگریز از تولید محصولات و ارائه خدمات با کیفیت بالاتر و متناسب با نیازهای روز متقاضیان و بازارهای هدف می‌باشند. با توجه به اینکه موفقیت سازمان‌ها در عرصه رقابتی در گرو استفاده از منابع و فرایندهای به روز شده و سرمایه‌های انسانی متخصص آشنا به دانش و فناوریهای نوین می‌باشد، برنامه‌ریزی و مدیریت موثر در جهت توسعه منابع انسانی می‌بایست جزو اولویت‌های سازمان‌هایی قرار بگیرد که قصد دارند از پیشگامان این عرصه باشند. افزایش حجم دانش و اطلاعات و منسوخ یا منقضی شدن برخی اطلاعات قبلی از آثار تغییرات سریع تکنولوژی و جوامع پیشرفته بوده و نیاز به بروزرسانی مرتب اطلاعات و بازنگری در مفاد آموزشی امری اجتناب ناپذیر می‌باشد. آموزش‌های مقطعی دیگر پاسخگو نبوده و همگام شدن با فناوریهای روز مستلزم آموزش‌های مستمر و یادگیری‌های مداوم منابع انسانی سازمان‌ها می‌باشد. آموزش‌های مستمر نیز مستلزم استفاده از شیوه‌های جدید آموزشی و استفاده اصولی از تکنولوژی‌های جدید آموزشی و فناوری اطلاعات می‌باشد.

کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش سبب شده است تا محیط‌های آموزشی به سوی مجازی شدن سوق داده شوند. آموزش ترکیبی به طور کلی به معنای به کارگیری بیش از یک روش، راهبرد، تکنیک یا رسانه در امر آموزش، جهت ارائه محتوا و مطالب آموزشی است. به کارگیری شیوه ترکیبی در آموزش، آزادی عمل و بینش وسیع‌تری را در بهره‌مندی از ابزار و محیط‌های آموزشی در اختیار متصدیان این کار قرار می‌دهد. (قاسمی، علی، محمودی، مهدی، ۱۳۹۹)

۱. مسئول آموزش کارکنان، پژوهشگاه رنگ، تهران، ایران mashowkat@icrc.ac.ir

[Downloaded from smtjournal.smtc.ac.ir on 2026-10-25]

روش‌های نوآورانه تدریس و یادگیری مانند سخنرانی کوتاه، شبیه‌سازی، ایفای نقش، توسعه نمونه کارها و یادگیری مبتنی بر مشکل (PBL) در رسیدگی به پیشرفت‌های سریع فناوری و توسعه مکان‌های کاری که در آینده مورد نیاز خواهند بود، بسیار مفید هستند. آموزش پیشرفته راهی برای بهبود عملکرد فرایندهای تدریس و یادگیری است. ترکیب فناوری در روش‌های آموزش یک تجربه یادگیری غنی برای فراگیران و یک تجربه آموزشی مفید برای اساتید بوجود می آورد. دو مدل آموزشی که در سراسر جهان استفاده می‌شوند، شامل یادگیری چهره به چهره و یادگیری ترکیبی هستند. روش سنتی آموزش و یادگیری همزمان، معمولاً شامل استفاده از کلاس درس است که در آن مربی و فراگیر در یک زمان و مکان مشخص رو در رو با هم تعامل دارند. به این مدل آموزش همزمان می‌گویند. تلفیق تکنیک‌های یادگیری چهره به چهره (همزمان) و مجازی از راه دور(غیر همزمان) برای انتقال اطلاعات به فراگیران، شیوه تدریس مبتنی بر فناوری نوین و شیوه تدریس سنتی را در هم می‌آمیزد.آموزش غیر همزمان یا ترکیبی باعث ایجاد انگیزه در فرآیند یادگیری می‌شود. این روش به لحاظ صرفه‌جویی در زمان برای آموزش افراد شاغل، کاهش ازدحام فراگیران در کلاس‌ها، امکان ارائه دستوالعمل‌های بیشتر، افزایش یادگیری فراگیران، انعطاف پذیری و مزایای بیشتری نسبت به روش‌های سنتی قبلی دارد. در این روش فراگیران تعامل بهتری می‌توانند با اساتید خود داشته باشند. در این روش هدف آموزش بهتر پوشش داده می‌شود، امکان ارزیابی مجدد مباحث دوره وجود دارد، اثربخشی فعالیت های کلاسی افزایش می‌یابد، تمایل به یادگیری خارج از کلاس نیز در فراگیران تقویت می‌شود. (Naga Subramani,P.C, Lyappan, V., 2018)

روش های نوین آموزش

۱. آموزش حضوری با استفاده ازروش‌های نوین تدریس

۱-۱- شیوه سخنرانی: مدرس به طور شفاهی اطلاعات و مفاهیم را در کلاس ارایه می‌دهد. سخنرانی شیوه‌ای است یک سویه برای انتقال اطلاعات که معمولاً فراگیر در آن نقش غیر فعالی دارد.

۱-۲- شیوه بازگویی: شیوه‌ای است که مدرس به کار می‌برد تا فراگیر را در به یاد سپردن اشعار، قواعد، فرمول‌ها، تعاریف و اصطلاحات تشویق کند. در بازگویی معمولاً مدرس از فراگیر انتظار دارد که موضوع به خاطر سپرده را با جزئیات بیان کند.

۱-۳- شیوه پرسش و پاسخ: شیوه‌ای است که مدرس به وسیله آن فراگیر را به تفکر درباره مفهومی جدید یا بیان مطالبی فرا گرفته شده تشویق می کند.

۱-۴ شیوه تمرینی: مدرس معمولاً به وسیله تمرین، فراگیر را به تکرار مطلب یا کاربرد آن تشویق می کند تا فراگیر در موضوع مورد نظر تبحر لازم را کسب کند.

۱-۵- شیوه نمایشی: در این شیوه مدرس برای فهماندن مطلبی خاص به فراگیران، از وسایل و اشیای گوناگون استفاده می کند.

۱-۶- شیوه آزمایشی یا عملی: آزمایش فعالیتی است که در جریان آن فراگیران با به کار بردن وسایل و مواد بخصوصی درباره مفهومی خاص عملاً تجربه کسب می کنند. آزمایش معمولاً در آزمایشگاه انجام می گیرد.

۱-۷- الگوی ایفای نقش: مدرس می‌تواند از طریق این الگو مسایل خوب و بد اجتماعی یا رفتارهای خوب و بد را توسط فراگیران به نمایش بگذارد و سپس در مورد آن به کمک فراگیران به بحث و ارزشیابی بپردازد. این الگو باعث افزایش فهم فراگیران در بهبود و گسترش ارزش‌های اجتماعی می‌شود.

۱-۸- روش کنفرانس یا گردهمایی: این روش با روش سخنرانی یک سویه مدرس تفاوت دارد. در این روش اطلاعات توسط فراگیران جمع آوری و ارائه می‌شود.

۱-۹- روش حل مسأله: در این روش آموزش در بستر پژوهش انجام می‌شود و منجر به یادگیری اصیل و عمیق و پایدار در فراگیران می‌شود. در این روش ابتدا مدرس باید مسأله را مشخص کرده، سپس به جمع آوری اطلاعات توسط فراگیران بپردازد. بعد از جمع آوری اطلاعات، فراگیران بر اساس اطلاعاتی که جمع آوری کرده‌اند، فرضیه سازی می کنند. در نهایت هم فرضیه‌ها را با روش‌های مختلف به آزمایش می‌گذارند، نتیجه آزمایش ها را ثبت می کنند و درستی و نادرستی هر روش را مشخص می کنند.

۱-۱۰- روش پروژه‌ای: در این روش فراگیران می‌توانند با توجه به علاقه خود موضوعی را انتخاب و به طور فعالانه در به نتیجه رساندن آن موضوع شرکت کنند. این روش باعث تقویت اعتماد به نفس، روحیه همکاری و احساس مسئولیت در فراگیران می‌شود.

۱-۱۱- روش کارگاهی: روش تدریس کارگاهی یکی از روش‌های مؤثر یاددهی و یادگیری است که در بیشتر موارد با روش سخنرانی، سمینار، کنفرانس و سمپوزیوم به کار برده می‌شود.(کاظمی، سیده معصومه، عبادی کوهساره، فرزانه، ۱۳۹۹)

۲. آموزش های الکترونیکی

یادگیری الکترونیکی یا آموزش الکترونیکی شامل هرگونه استفاده از فناوری‌های وب و اینترنت به منظور خلق تجربیات یادگیری است. در واقع یادگیری الکترونیکی زاییده چرخه تحولات سریع

[Downloaded from smtjournal.smtc.ac.ir on 2026-10-25]

و رو به رشد فناوری‌های نوین به مفهوم واقعی آن است. تعدادی اصطلاح مشابه دیگر نیز برای این نوع از آموزش ها به کار رفته است، از قبیل: یادگیری مبتنی بر وب، حرفه آموزی مبتنی بر وب، حرفه آموزی مبتنی بر اینترنت، یادگیری توزیع شده، یادگیری پیشرفته توزیعی، یادگیری برخط، یادگیری همراه یا یادگیری سیار، یادگیری از دور دست، یادگیری در خارج از پایگاه و مانند اینها.... در حقیقت آموزش الکترونیکی شامل ارائه کلیه فرآیندهای آموزشی استاندارد بر اساس سیستم های اتوماسیون اداری یکپارچه و استفاده از محیط های انتقال اطلاعات استاندارد و استفاده از تکنولوژی‌های انتقال اطلاعات صوتی، تصویر و مولتی مدیا توسط سیستم‌های شبیه ساز مبتنی بر محیط انتقال اینترنت می‌باشد. (عزیزی فر، محمد جواد، محمدیان، ایوب، صفری، احرام، ۱۳۹۴)

۱-۲- انواع آموزش الکترونیکی

۱-۱-۲- آموزش الکترونیکی خود رهبر: در دوره‌هایی که به صورت خود رهبر برگزار می‌شوند یادگیرنده‌ها به صورت انفرادی عمل می‌کنند. هیچ نوع مکانیزمی وجود ندارد تا به فراگیران امکان دهد با سایر فراگیران ارتباط برقرار کرده و تبادل آراء کنند و هیچ معلم یا راهنمایی برای کمک به فراگیر برای آموختن نکات مشکل وجود ندارد. مندرجات این دوره می‌تواند متشکل از صفحات وب، نمایش‌های چند رسانه‌ای و سایر تجارب یادگیری تماسی باشد که در یک سرور قرار دارند و از آنها نگهداری می‌شود. دسترسی به این مندرجات از طریق یک مرورگر وب امکانپذیر است. به طور کلی تمام دستورالعمل‌ها باید از طریق مواد درسی مربوط به دوره تهیه شود.

۲-۱-۲- یادگیری الکترونیکی تسهیل کننده: در این شیوه از یادگیری الکترونیکی، فراگیر انواع تسهیل‌کننده‌های مربوط به وب را که در آموزش الکترونیکی خود رهبر یافت می‌شود، با تسهیلات مشترک موجود در یادگیری الکترونیکی مربی- رهبر در هم می‌آمیزد. این شیوه برای فراگیرانی که نمی‌توانند در یک برنامه منظم آموزش کلاسی شرکت کنند، اما خواستار افزایش دانش خود از طریق بحث و گفتگو با سایر فراگیران و همچنین یک راهنما هستند، خوب و موثر است. کارهای درسی آنها معمولاً به شکل یک گردهمائی بحث کلاسی لیست می‌شود. برخلاف مدرس، شخص راهنما عملاً درسی به فراگیر آموزش نمی‌دهد، هیچ نوع فعالیت آموزشی را مستقیماً هدایت نکرده و یا سعی در خارج کردن کنترل آموزشی از دست فراگیر نمی‌کند. راهنما آماده پاسخگویی به سوالات فراگیران بوده و به آنها کمک می‌کند تا مشکلات و مسائل خود را حل و فصل کنند.

۳-۱-۲- یاد گیری الکترونیکی مربی- رهبر: در فراگیری نوع مربی- رهبر، از فناوری وب استفاده می‌شود تا خدمات ارائه شده در کلاس های معمولی به فراگیران راه دور ارائه داده شود. این نوع از آموزش الکترونیکی از نوع تئوری‌های بلادرنگ نظیر کنفرانس‌های ویدوئی و صوتی، گفتگو، اشتراک صفحه و رای گیری می‌باشد. معمولاً مدرس اسلایدهایی را به نمایش می‌گذارد و بحث و گفتگو را هدایت می‌کند. این اسلایدها همراه با صدای مربی و احتمالاً تصویری از وی به فراگیر انتقال می‌یابد.(عزیزی فر، محمد جواد، محمدیان، ایوب، صفری، احرام، ۱۳۹۴)

۳. ویس ترد (voice thread)

Voice Thread یک سرویس وب است که به کاربران اجازه می‌دهد اسلایدهای پاورپوینت، فیلم‌ها، عکس‌ها و غیره را بارگزاری(آپلود) نموده و برای ایجاد یک ارائه چند رسانه‌ای، روایت صوتی را اضافه کنند. Voice Thread برنامه‌ای است که در مرورگر وب اجرا می‌شود و به کاربر این امکان را می‌دهد که مجموعه‌ای از رسانه‌ها مانند تصاویر، فیلم‌ها، اسناد و ارائه‌ها را به مکانی برای مکالمه نیز تبدیل کند. این مکالمات زنده نیستند اما هر زمان که برای اشخاص مناسب باشد استفاده می‌شوند. همچنین این سرویس ها از امنیت برخوردار بوده و قابل کنترل و مدیریت می‌باشند. کاربر می‌تواند تعیین کند که چه کسانی شرکت کنند و مجاز به انجام چه کارهایی در سیستم باشند. مربیان از Voice Thread برای گسترش و مستندسازی مکالمات کلاس درس، آموزش برخط (آنلاین)، فضاهای کلاس مجازی، آموزش توسعه حرفه‌ای و موارد بسیار دیگری در این بین استفاده می‌کنند. این برنامه یک راه عالی برای ارائه پروژه‌ها و درخواست بازخورد است. اطلاعات مربوط به ویس ترد در لینک های زیر موجود است: (Khairnar, C. M.,. ۲۰۱۵)

- معرفی VoiceThread:

http://VoiceThread.com/#u189469.b21651.i122786

- ساختن یک VoiceThread:

http://VoiceThread.com/#q.b409.i848804

- نتایج فراگیران:

http://VoiceThread.com/#q+college.b99673.i508133

- نمونه کلاس هنری:

http://VoiceThread.com/#q+college.b8863.i62483

۴. وبلاگ نویسی

وبلاگ نویسی یک پست عمومی است. وبلاگ نویسی برای جلسات مطالعه باید تمرین شود. فراگیران می‌توانند مطالعات موردی را در یک کلاس ارسال کنند. می‌توان از فراگیران خواست تا یادداشت‌هایی را در وبلاگ کلاس ارسال کنند. با

[Downloaded from smtjournal.smtc.ac.ir on 2026-10-25]

این کار می توان مطالب را تجزیه و تحلیل، ارزیابی و ایجاد نمود. وبلاگ‌نویسی این امکان را فراهم می‌کند که مدرسان سوابق اقدامات، تصمیمات، فرآیندها، موفقیت‌ها و شکست‌ها و مسائلی که باید با آن‌ها سر و کار داشته باشند را حفظ کنند. وبلاگ نویسی می‌تواند تفکر فراگیران را متبلور کند. عمل انشاء و ترکیب مجدد ایده-ها می‌تواند افکار انتزاعی را قادر سازد تا عینیت بیشتری پیدا کنند. با این روش ایده‌ها را می‌توان ذخیره، بازیابی و بازسازی کرد. (Khairnar, C. M., 2015)

۵. استفاده از نرم افزار پرزی (Prezi)

Prezi روش جدیدی برای ارائه است. Prezi یک برنامه همه کاره است که به کاربران این امکان را می‌دهد تا ارائه‌هایی با ظاهر حرفه‌ای داشته باشند. این نرم افزار مانند یک نسخه رایگان و خلاصه شده از پاورپوینت است. با استفاده از Prezi می‌توان مفاد درسی و آموزشی را به صورت معمولی یا حرفه‌ای ارائه داد. می‌توان اطلاعات را به یک prezi اضافه کرده و آن را به روشی منطقی سازماندهی نموده و صدا و تصویر نیز به آن افزود و سپس آن را با افراد مورد نظر به اشتراک گذاشت. Prezi ساخت یک ارائه را بسیار آسان می‌کند. (Khairnar, C. M., 2015)

۶. پادکست در کلاس درس

پادکست‌ها ضبط‌های سریالی هستند که مرتباً به صورت برخط پست می‌شوند. اساساً تولید پادکست‌ها معادل سخنرانی‌های شفاهی مبتنی بر فناوری است. در این ابزار سخنرانی‌ها و اخبار با شنوندگانی به اشتراک گذاشته شده است که فایل‌ها را به صورت برخط پیاده سازی می‌کنند. مزایای پادکست انعطاف پذیری آن و قابلیت استفاده مجدد از سخنرانی‌های ضبط شده است. (Khairnar, C. M., 2015)

۷. استفاده از اسکرین کست (Screencast) در آموزش

Screencast به عنوان یک ابزار آموزشی برجسته در اینترنت ظاهر شده است. Screencast روشی موثر برای به اشتراک گذاشتن ایده‌ها، ارائه محتوا و دریافت بازخورد فراگیران است. از اسکرین‌کست‌ها می‌توان برای توصیف یک فرآیند گام به گام، توضیح یک مفهوم خاص، یا ارائه یک پاورپوینت با عناصر روایت و چند رسانه‌ای استفاده کرد. یک صفحه نمایش را می‌توان در هر کلاسی به عنوان بخشی از آموزش زمان واقعی یا به عنوان خود درس مانند مدل آموزش برگردانده استفاده کرد. با روش تدریس برگردان، مربیان از فیلم‌های اسکرین‌کست برای ارائه سخنرانی‌های خود استفاده می‌کنند و آن‌ها را به‌عنوان تکلیف خانه تعیین می‌کنند. سپس در کلاس فراگیران می‌توانند در حین حل مشکلاتی که معمولاً بدون کمک مربی در خانه انجام می‌دادند، سؤال بپرسند. ایجاد یک صفحه نمایش آموزشی که اهداف محتوایی را برآورده می‌کند نیازمند یک رویکرد سیستماتیک برای برنامه ریزی است. واضح به نظر می‌رسد که Screencast یک ابزار یادگیری قدرتمند، بسیار مؤثر و مقرون به صرفه است که می‌تواند یادگیری را در هر زمینه برنامه درسی تسهیل کند. Screencast یک ابزار آموزشی قابل توجه است. ScreenR، Jing Screen Jely &، Screencast نرم افزارهای رایگانی هستند که برای آموزش در دسترس مربیان می‌باشند. (Khairnar, C. M., 2015)

۸. مودل (Moodle)

Moodle یک سیستم منبع باز است که به طراحی جلسات آموزشی کمک می‌کند. Moodle یک محیط یادگیری مجازی است که به فراگیران امکان دسترسی به مواد آموزشی و یادگیری الکترونیکی مانند یادداشت‌های سخنرانی و پیوند به وب‌سایت‌های مفید و فعالیت‌هایی مانند انجمن‌های گفتگو را می‌دهد. گروه چیزی است که به شما امکان می‌دهد تجربه، یادداشت، وب‌سایت و عکس‌های خود را ثبت کنید. Ever note همچنین ابزاری عالی برای مدرسان و فراگیران است که می توانند تمام محتوای خود را سازماندهی کنند. می توان برنامه را پیاده-سازی کرد. آنها می‌توانند تمام یادداشت‌ها و جزوات خود را در یک دفتر یادداشت که قابل حمل، جستجو و تخریب ناپذیر است، سازماندهی کنند. علاوه بر سیستم‌بندی یادداشت‌ها برای کلاس، ابزاری عالی برای استفاده برای فعالیت‌های تحقیقاتی است که کاربران می‌توانند تصاویر، فایل‌های PDF و حتی یادداشت‌های دست نوشته را ذخیره کنند. (Khairnar, C. M., 2015)

ویژگی های شیوه های نوین آموزشی مبتنی بر فناوری اطلاعات

همکاری: عمده‌ترین ویژگی این آموزش‌ها، افزایش تمایل به همکاری بین اساتید و دانشجویان است.

مرتبط و متصل بودن: آموزش الکترونیکی ارتباط با نشاطی ایجاد می‌کند. فراگیران به راحتی می‌توانند از طریق پست الکترونیکی و گفت و شنود تصویری با یکدیگر و مربیان خود ارتباط برقرار کنند و از این راه به شبکه یادگیری علوم و پروژه‌های مشارکتی دسترسی پیدا کنند.

فراگیر محوری: اساتید و دانشجوها دو عنصر اصلی تشکیل کلاسهای الکترونیکی هستند. اما بسیاری از کلاسها معمولاً ضبط می‌شود و به صورت فراگیر می‌توان در آینده استفاده کرد. این یعنی کلاسهای الکترونیکی قابلیت استفاده مجدد را دارند.

[Downloaded from smtjournal.smtc.ac.ir on 2026-10-25]

بی مرز بودن: آموزش الکترونیکی از مرز دیوارهای کلاس عبور می‌کند و دسترسی به اطلاعات و افراد در همه جا امکانپذیر است. این نوع آموزش برای فراگیرانی که در مکان‌های دور افتاده زندگی می‌کنند بسیار مفید است و در راستای عدالت اجتماعی است.

اجتماع: آموزش در اجتماع رخ می‌دهد، خواه اجتماع یادگیری تعیین شده به وسیله یک مدرسه یا سازمان خاص یا در یک اجتماع فیزیکی واقعی مانند یک شهر یا شهرک باشد. آموزش الکترونیکی می‌تواند از طریق افزایش قابلیت دسترسی و ارتباط، اجتماعات را به هم متصل کند.

اکتشاف: بسیاری از کارهای برخط، نوعی یادگیری اکتشافی به حساب می آیند، مانند بازیهای کامپیوتری که با کشف مسیر بازی میتوانند سرگرمی زیادی ایجاد کنند. یادگیری دروس نیز میتواند سرگرم کننده باشد. نوع رسمی‌تر آن اکتشاف و یادگیری مبتنی بر حل مسئله است که عموماً در آموزشهای تخصصی مورداستفاده قرار می‌گیرد. در این رویکرد، موقعیت‌های دارای مسائل به دانشجویان ارائه می‌شود و از آنها خواسته می‌شود تا روی تشخیص و ارائه راه حل و استراتژی کار کنند.

اشتراک گذاری دانش: اگرچه سهیم شدن در دانش هسته اصلی آموزش است، اما پیش از ایجاد شبکه‌های کامپیوتری اشتراک دانش به کتاب و مجله محدود بود. گذاشتن اطلاعات روی اینترنت یا هر سخت افزار الکترونیکی دیگر، آن را به نحو بهتری در دسترس افراد دیگر قرار می‌دهد.

حس‌های چندگانه: یادگیری از راه‌هایی مانند تصویر، رنگ، حرکت و تماس بیشترین تأثیر را دارد.

(زاهدی، محمدهادی، رضائی، عباسعلی، ۱۳۹۷)

نتیجه گیری

همسو شدن با پیشرفت تکنولوژی و آشنایی با دانش روز، مستلزم یادگیری های مداوم و مستمر و تمرکز بر فرایندهای آموزشی بویژه در سازمان‌های چابک می‌باشد. روش‌های سنتی آموزش دیگر پاسخگوی تغییرات محیطی سریع و نیازهای جوامع توسعه یافته و در حال توسعه نمی‌باشد. در این مقاله شیوه‌های نوین آموزش‌های حضوری و الکترونیکی مورد بررسی قرار گرفته است. شیوه‌های نوین آموزشی با استفاده از ابزارها و فناوری های جدید فرایند یادگیری را تسهیل می‌نمایند. با ایجاد تنوع و جذابیت در شیوه‌های آموزشی نوین اشتیاق کارکنان سازمان‌ها به یادگیری افزایش یافته و قدرت تحلیل، تفکر منطقی و خلاقیت و نوآوری نیز افزایش می‌یابد. این شیوه‌ها همچنین باعث افزایش اثربخشی دوره‌های آموزشی شده و با رشد و توسعه منابع انسانی موجب افزایش بهره وری سازمان‌ها و موفقیت سازمان‌ها در عرصه‌های رقابتی داخلی و خارجی می‌گردد. امروزه آموزش‌های الکترونیکی با توجه به مزایای آن از قبیل سهولت دسترسی، صرفه جویی در زمان، تعاملات مستقیم، دسترسی به محتوای آموزشی و ... بسیار مورد توجه قرار گرفته است. این روش دارای معایبی نیز می‌باشد معایبی از قبیل فراهم نبودن زیرساخت‌های لازم، کندی سرعت اینترنت، ضعف در پشتیبانی سیستم ها، عدم ارتباط چهره به چهره و ... که می‌تواند بر روی اثربخشی دوره‌ها تاثیرگذار باشد. از این رو برای افزایش اثربخشی دوره‌های آموزشی بویژه برای کارکنان پیشنهاد می‌گردد از روش‌های ترکیبی استفاده شود، دوره‌ها به هر دو صورت حضوری و الکترونیکی برگزار گردد، از نرم افزارها و برنامه‌های جدید و مناسب برای ارائه‌های مدرس و فراگیر استفاده شود، تعاملات بین مربی و فراگیر در آموزش‌های الکترونیکی و تعاملات بین فراگیران با هم در قالب پروژه‌ها و تمرین‌های گروهی افزایش یابد.

[Downloaded from smtjournal.smtc.ac.ir on 2026-10-25]

منابع

۱. قاسمی، علی، محمودی، مهدی.(۱۳۹۹). نقش فناوری‌های نوین در یادگیری و آموزش ترکیبی، مجله پژوهش‌های معاصر در علوم و تحقیقات، شماره ده، ص ۳۶-۴۳

۲. سیده معصومه، کاظمی، عبادی کوهساره، فرزانه.(۱۳۹۹). شیوه‌های نوین آموزش، فصلنامه بهورز، دوره ۳۱، شماره ۱۰۶، ص ۶۰-۶۵

۳. عزیزی‌فر، محمد جواد، محمدیان، ایوب، صفری، احرام. (۱۳۹۴). ارائه مدل آموزش الکترونیکی مبتنی بر دیدگاه راهبردی و معماری، کنفرانس بین‌المللی مدیریت و مهندسی صنایع

۴. زاهدی، محمدهادی، رضائی، عباسعلی. (۱۳۹۷). نقش فناوری‌های نوین در پیشرفت آموزش‌های الکترونیکی (با نگاهی به فرصت‌ها و چالش‌های پیش رو در دانشگاه‌ها)، نشریه پژوهش در نظام‌های آموزشی، دوره ۱۲، شماره ۴۰، ص ۲۰۷-۲۲۴

5. Naga Subramani,P.C, Lyappan, V.(2018). Innovative methods of teaching and learning, Journal of Applied and Advanced Research, 3(Suppl. 1), S20□S22

6. Khairnar, C. M. (2015). Advance Pedagogy: Innovative Methods of Teaching and Learning, International Journal of Information and Education Technology, Vol. 5, No. 11, 869-872
(Final Rev. 05/04). Mine Safety and Health Administration.

9. UNIDO. (2002). UNIDO Competencies.

10. Young, M. (2017). The rise of the meritocracy. Routledge. https://www.opm.gov/USAJOBS available at https://www.usajobs.gov

[Downloaded from smtjournal.smtc.ac.ir on 2026-10-25]